

"Halifetün: bu tabir arzın, insanların hayatına elverişli şeraiti hâiz olmazdan evvel,.. (...) o idrakli mahluk cinlerden bir nev´i imiş; yaptıkları fesattan dolayı insanlar ile mübadele edilmişlerdir." Açıklar mısınız?

"Andolsun ki biz, insanı pişmemiş çamurdan, kokuşmuş cıvık balçıktan yarattık. Cân'ını da (insandan) daha önce semûm ateşinden yarattık." Hicr, 15/26-27

Ayetten anlaşıldığı gibi cân (cinler, cinlerin atası), insanoğlundan önce yaratılmıştır. İnsanın yaratılışının, kainattın yaratılışında son halka olduğu düşünülürse, Cân sondan bir önceki halka olarak yaratılmıştır.

Fazilet ve büyüklük sıralamasında önemli ve faziletli olan en son gelir nübüvvet silsilesinde Peygamber Efendimizin en son gönderilmesi gibi. Bu kaide yaratılış sıralamasında da geçerlidir önce cansız varlıklar sonra nebatat sonra hayvanat sonra cinler ve en son insanlar yaratılıyor.

Yani insanların cinlerden sonra yaratılıp dünyaya gönderilmesi makam olarak cinlerin altında olmasından dolayı değil aksine cinlerden daha üstün olmasından dolayıdır.

"Ben cinleri ve insanları, başka değil, sırf bana kulluk etsinler diye yarattım." Zariyat, 56

Ayette de ifade edildiği gibi gerek cinlerin gerek insanların yaratılma sebebi ubudiyettir. İnsanların cinlerden sonra yaratılması da insan türünün cinlerden daha üstün daha faziletli olmasından dolayıdır.

hâiz şeraiti elverişli hayatına insanların ,arzın ,tâbir Bu خَلِيفَةً " olmazdan evvel, arzda idrakli bir mahlûkun bulunmuş olduğuna ve o mahlûkun hayatına, o zamandaki arzın evvelki vaziyetleri muvafık ve müsait bulunduğuna işaretler. > تَابِيرِ bu mânâyâ delâleti, mukteza-yı hikmettir. Amma meşhur olan mânâyâ nazaran, o idrakli mahlûk, cinlerden bir nevi imiş; yaptıkları fesattan dolayı insanlarla mübadele edilmişlerdir."(1)

İnsanlar dünyaya gönderilmeden önce, dünyada cinlerden bir taife vardı. Yani insanlardan önce dünyada ikamet eden idrakli mahluklar cinlerdi. Cinler dünyada fesat ve bozgunculuk yaptıkları için Allah onların yerine insanları yaratarak arza halife yapmıştır. Nükteli bir tabirle söylemek gerekirse, insanların gelmesi ile cinlerin pabucu dama atılmıştır.

Dünyanın, insanların hayatına elverişli hale gelmesi bu mübadelenin vaktidir. Bundan evvel arzın hali ve şartları o cin taifesinin hayatına elverişli imiş, diye anlıyoruz.

(1) bk. [İşaratül-İ'caz, Bakara Suresi, 30. Ayetin Tefsiri](#)